

האם חברות-הבניה של ההסתדרות בנוות בתים לעניים, לבני שכונות-המצוקה, בשעה שמתחירות בנוות שכונות-זילות לעשירים? כל אלה הן שאלות-תם ובל אדם בארץ יודע את התשובה: אין שום הבדל בין מיסעלי ההסתדרות ובין מיסעלים אחרים. לא בשיטת-התיסעול, לא ביעדי-הפעולה. אלה הם מיסעלים קפיטליסטים פשוטים, לכל הדרב. אך יש שני הכרלים, ועליהם יש לעמוד.

ורם כל, בחברה קפיטליסטית פרטית יש בעלי-מניות, הוואגים לאינטרסים שלהם. גם בארצות-הברית קשה למנהל להגיע לעמדת-שילטון מוחלטת בקונצרן, ולעשות בו כבתוך שלו, מפני שבעלי-המניות מסתכלים מעבר לכתפו.

בחברת-העובדים אין גם ביקורת כזאת.

כפי שהתגלה בפרשה, פעל לוינסון כנכק ובכנותיו ככוס כילעדי. על כך אין כל ויכוח. גם עמידם סיוון, שורק סביבו בימים האחרונים הכרות-הכל למכיר (וכדאי מאוד לברוק מדוע הוא עושה זאת) הורה בר"ח שלו שלוינסון הפקיד סכומי-ענק כהשכונות סודיים ומשך מהם כספים, מבלי לרשום את הבררים ומבלי לרווח עליהם לאיש. הוויכוח הוא רק על יעדי הכספים האלה, ולאיהו כים נכנסו.

שום מנהל של בנק קפיטליסטי פרטי בארץ ובעולם לא היה מעז לעשות זאת. וזהו הברל גדול.

אך יותר חשוב הברל השני. אימפעל פרטי מתנהל כפי שהוא מתנהל לטובת הרווחים ובעלי-מניותיו והמשכורות של מנהליו. זה ברור ומובן ומוסכם על הכל. אבל המיפעלים של חברת-העובדים שייכים להסתדרות — גוף שתפקידו הוא להיאבק למען שפיר תנאי העבודה והשכר של העובדים השכירים במדינה.

מיפעל תעשייתי או מיסחרי מעוניין, מטבע ברייתו, בקיום שכר נמוך ותנאי-עבודה ירודים. איגוד-העובדים מצויה להיאבק למען שכר גבוה ותנאי-עבודה שפירים. בחברה תקינה קיים איוון סכיר בין שתי הרישות, תוך מאבק מתמיד.

אך כאשר ההסתדרות היא מעבידה ענקית, החולשת על יותר מרבץ מן העוזר הלאומי — מי קובע? מנהיג האיגוד-המיקצועי או הבוסים של המיפעלים? מזכיר אגודת-סועלי הבניין או מנהל, סולל בונה? ראשי אגודת-סועליה-המתכת או ראשי "בור" מזכירי הקיבוצים או הבוס של בנק הסועלים?

וכצורה נוקבת עוד יותר: מי שייך למי? "חברת העובדים" להסתדרות — או ההסתדרות ל"חברת העובדים"?

יעל רקע זה מקבלים הגילויים שבפרשת לוינסון משמעות לגמרי אחרת, והרבה יותר עמוקה.

אני מקווה שבמשך החקירה יתגלו מעשיו של יעקב לוינסון, יעדם ומטרתם, ואז יוכח לכאן או לכאן אם היה האיש צהור כשג או שחור משחור, או משהו כאמצע.

זה חשוב מאוד לדעת, למען ההיגיינה הציבורית וגם כדי שלא יקומו מיתוסים חדשים ויריבים, מן הסוג של "מי הרג את ארלוזורוב" או "מי נתן את ההוראה"?

אך חשוב הרבה יותר להסיק מסקנות מן המצב המתגלה בפרשה, ושאינו נתון בשום ויכוח.

הוכח כי הבוסים של המשק ההסתדרותי השתחררו מכל ויקה לציבור העובדים, ואינם כפופים לביקורת שלו. הוכח שאין לעובדים שום שליטה על המשק השייך להם, משק שהוקם על-ידם למען עצמם.

שום ניתוח קוסמטי לא יעזור כאן. העברת השילטון מ"בכנסים א' לבכנסים ב" בוודאי לא תביא תועלת. הדישה להלמת המרות של "המיסלג" על משק זה היא שערוריה בשלעצמה.

לא "המיסלג" צריכה להטיל מרות על חברת העובדים, אלא ציבור העובדים, חברי ההסתדרות. אך לשם כך הם צריכים להטיל קורם כל מרות על ההסתדרות עצמה. כדי להחזיר אותה לתפקיד שהיא קיבלה על עצמה עם היווסדה: לפעול למען חברה צודקת. אם לתקן את המיילים ששרטנו פעם: לא אל, לא משל, לא קיסר".

שידור

צל"ש

תיקווה חדשה

● לעורך השבוע — יומן אירועים, מיכה לימור, על מהדורה מצויינת, ובין השאר: לירון קימור על כתבה מרתקת על בית-החינוך בשכונת קטמונים, שהיה בה כדי לנטוע בלב הצופים תיקווה חדשה לגבי עתיד החברה הישראלית.

למוטי קרשנבאום על כתבה מעניינת על ריקודי-הרחוב האמריקאיים, שבה הצטיין במיוחד הצלם.

ליעקב אחימאיר על כתבה הוגנת על הצהרון הציכונגי, חדשות.

טרור ימני ומטורף

● לכתבה-הטלוויזיה גיל סרן על סירטו, שהוקרן במיסגרת מבט שני, שעסק בקשת קבוצות הטרור הימני, הפועלות כיום בישראל. בסרט זה הצליח סרן להמחיש ויזואלית מעט מן הטרור המנחה קבוצות אלה, המתואר מזה חודשים בסדרה הנאיפראשיום הישראלי המתפרסמת בהעולם הזה החל ביואל לרנר, מייסד ומנהיג החשמונאים; דרך מישע משכן, שובת-הרעב מחבלי-ימית; אמנון תרמור, ה"כנעני" של קיריית-ארבע; יולי הלר ועוד חצי תריסר מיני-מנהיגים של שולי הימיה-המטורף. סירטו של גיל סרן שב והמחיש את האיום של הקבוצות הללו על הדמוקרטיה הישראלית, את הרוח הגזענית המנחה אותן, ואת ההסתברות שקבוצות אלו, או רמות להן, עשויות להצית את חבתי-הבנוין הרגישה של היחסים היהודי-דיים-ערביים בישראל ובשטחים הכבושים.

מאחרי המירקע

הסדק של שילון

הידיעה על האפשרות שהצמד ראובן ריבלין ודן שילון הוא המוערף של ראשה-המשלה יצחק שמיר לניחול רשות-השידור, היא יריעה ברזקה, שמקורה במישרד ראשה-המשלה (העולם הזה 29.2.84).

היתה באפשרות זו פריצה אחת: נכונות הספיית של שילון לאיש את מקומו של יוסף לפיד. שילון, שאינו חושש מלחצים פוליטיים, והמאמץ ככחו לנהל את רשות-השידור — מצוי בעיצומה של פריצה לשוק-הטלוויזיה ה"בינלאומי.

בשנה האחרונה, במיסגרת חברת הסרטים רימון — תיקשורת, הצליח שילון להקים

חוזר (?) שילון חלק בבעלות

חברת-יבט בניוירוק, שמיקמה את עצמה בסדק צר בשטח הפקות הטלוויזיה. חברה זו החלה כמעניקת-שירותים למאות כתבים הזרים הפועלים בניוירוק, והפכה עד מהרה לחברה גדולה המעניקה שירותים גם לרשתות הטלוויזיה הגדולות של ארצות-הברית.

חלקו בחברה זו גדול, וכניסתו למישרת מנכ"ל רשות-השידור עשויה לגרום לו להפסידם כספיים חמורים. בין ההצעות שקיבל שילון הוצע, בין השאר, שבמיסגרת הנחיות "ועדת אשר" ימשיך לשמור על חלקו כבעלות חברה זו. בימים אלה יוכרע סופית המאבק על איש המישרות הפוליטיות של רשות-השידור, ובכללם מינוי חברי המליאה והוועדה-המנהל.

גילעדי: סוף?

בוגר אחר של הטלוויזיה הישראלית שהגיע

קרב סגל-רון

גם השבוע לא עבר בלא קרב תורני בחטיבת-החדשות של הטלוויזיה, המעיד לא מעט על האנרכיים המאפיין את החטיבה בעת האחרונה.

הקרב החל כאשר הציע הכתב-המדיני יורם רדנן רעיון לכתבה לעורך מבט, מיכאל קרפיץ. זה אמר לו: צא לצלם אותה!

כעבור זמן קצר בא הכתב ישראל סגל, ששב באחרונה מחופשה בעיתונות המודפסת והעלה את אותו הרעיון להכתב כתבה.

גם לסגל השיב קרפיץ: צא להכין את הכתבה. כאשר נודע לרדנן שלא רק הוא מכין כתבה על נושא זה הוא חוזר אל קרפיץ ושאל: מה זה? קרפיץ השיב לו: "הכתבה הטובה יותר — היא שתשודר".

על החלטה זו של קרפיץ נוספה החלטה דומה של מנהל החטיבה, יאיר שטרן.

כאשר השלים רדנן את כתבתו החליט שנושא זה הוא עניינו של מנכ"ל הרשות, יוסף לפיד. הוא ניגש ללפיד, למשמע דבריו, הורה לפיד לשטרן ולקרפיץ להקפיד את שתי הכתבות, ולא לשרדו.

להישגים מכובדים ביותר בתיקשורת האלקטרונית הבינלאומית הוא מנהל מח' לכתב-הספורט של עכבר, אלכס גילעדי, המכה היום כחבר מסגני-הנשיא של חברת הטלוויזיה האמריקאית אייבירסי.

גילעדי, שהיה צריך לשוב לעבודתו בטלוויזיה ב-1 בינואר, החליט שלא לשוב, ונטל את דמי-הפיטורין מרשות-השידור.

השמועה טוענת שאם ימונה יועץ ראשה-המשלה לשעבר לענייני תיקשורת, אורי פורת, למישרת מנכ"ל רשות-השידור, אחת ממטרותיו הראשונות היא הרחת טוביה סער מתפקיד מנהל-הטלוויזיה (או המתנה של תישעה חודשים לתום הקדנציה שלו), והכאתו של גילעדי (שעימו הוא מיווד אישית) למישרה זו. העובדה ששניים מעובדיה הבכירים של הטלוויזיה — דן שילון ואלכס גילעדי — הגיעו להישגים בינלאומיים בתיקשורת הבינלאומית, בעוד שהם מחוסרי-תעסוקה בטלוויזיה הישראלית מעוררת אהלה.

אולי זו הסיבה האמיתית לדלילות, המאפיינת את הפקות הטלוויזיה בשנתיים-שלוש האחרונות.

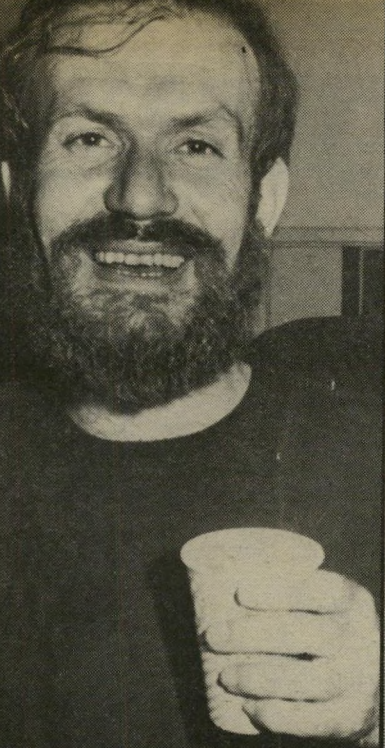
מיוחסים ורפוקים

אין ספק שדבר-מה רקוב בממלכת רשות-השידור בעת האחרונה. דוגמה נוספת: התעלמות הנהלת רשות-השידור מהוראות שהיא עצמה מפרסמת בין כתלי הרשות. לפני כמה שבועות הפיץ המנכ"ל, יוסף לפיד, הודעה, המזהירה את כתבי הרשות (רדיו

לא-יחוזר גילעדי וידידה שאלה

וטלוויזיה) שלא להמשיך ולפרסם כתבות בעיתונות המודפסת. נוסף על הודעה זו הוכרזו לשניים מבין הכתבים, רפיק חלבי וירון לונדון, שמעמדם ברשות נתון בסכנה אם יתעלמו מהוראת זו.

כתב סגל הכתבה חזקפאה

אותה הבהרה לא נעשתה לכתבים אחרים של הרשות, הממשיכים לפרסם בעיתונות המודפסת.

התכתשות לפיד — שפירא

בדיון-ענק שערכה הנהלת רשות-השידור על התקציב החדש של הרשות לשנת-הכספים 1984/5, היתה התכתשות מילולית חריפה בין מנכ"ל-הרשות, יוסף לפיד, ובין מנהל חטיבת-התוכניות של הטלוויזיה, צבי (צביקה) שפירא.

במהלך ההתכתשות טען לפיד כלפי שפירא שאינו יודע על מה הוא מדבר, ודורש תקציבים שהנהלת-הרשות אינה יכולה לעמוד בהם. שפירא ניסה להגן על העמדות שלו, מבלי שזכה לגיבוי ממנהל הטלוויזיה, טוביה סער, המתכנס בעצמו בעימותים כאלה.

מאחרי המיקרופון

טנופת רדיופונית

בסניף התלאכיבי של קול ישראל בערבית קורה משהו. בסניף שולט ללא מיצרים איתן שאבלי, המתנכל לעורך ולכתב באסם ג'אבר תוך שהוא מטיח בו עלבונות בעלות גוון גזעני. ג'אבר מאס בכך, והחל מנהל מאבק על כבודו האבוד באמצעות ועד אגודת-העיתונאים של תל-אביב, שהשתפן למרי כאשר היה עליו להגן על כתב ערבי מפני כתב יהודי.

גם נציב תלונות הציבור של רשות-השידור, ארי אבנר, קבע את ניקיון כפיו של ג'אבר, שהואשם בידי שאבי בוינוף רישום שעות-עבודה, ושאר האשמות. המנכ"ל לא פעל כפי שהיה פועל במיקרה של עובד ערבי, ולא השעה את שאבי מעבודתו.

מנהל קול ישראל בערבית, אדמונד סחייק, שהוא נושא לכתביה-הפלסתר של שאבי, מנוע מלהשעות את שאבי מעבודתו. יחד עם זאת מעניק סחייק גיבוי מלא לג'אבר במאבקו כנגד שאבי.

אחד מעובדי המערכת העברית של קול ישראל כתל-אביב, העוקב אחר המאבק בין שאבי וג'אבר, הגדיר את המתרחש במילים "טינופת רדיופונית, שעל יוסף לפיד לשים לה קץ".

פסקול

שובו של ניר

הצעתו של נציג המערך בוועדה-המנהל, ד"ר ישראל סגל, להכניח את התוכנית ערב חדש לשידור בשעה 6.00 בערב, תוך הקדמת תוכנית-הילדים של הטלוויזיה, הביאה לפחד בקרב מנהלי מבט והחדשות בטלוויזיה הכללית. שידור כזה עשוי להקטין את מיספרי-האזנה של מבט ●● אל ד"ר ישראל סגל עשוי להצטרף בוועדה-המנהל החדש של רשות-השידור. מי שהיה בעבר הכתב הצבאי של הטלוויזיה, עמירם ניר, כנציג המערך. ישנה ציפיה רבה לציורפו של נציג שלישי מטעם המערך לוועדה-המנהל החדש (במקום שניים כקודם) גם בהתאם לתוצאות הבחירות האחרונות לכנסת.